

Večerka, Radoslav

Za Zoe Hauptovou (1929–2012)

Linguistica Brunensia. 2012, vol. 60, iss. 1-2, pp. 241-242

ISBN 978-80-210-5883-5

ISSN 1803-7410 (print); ISSN 2336-4440 (online)

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/118238>

Access Date: 24. 02. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

2009

A.-F. Christidis, *A History of Ancient Greek from the Beginning to Late Antiquity*. Cambridge, 2007. *Mouseion* LIII, 2009, 73–78.

2010

I. Janyšková and H. Karlíková, eds., *Studia Etymologica Brunensia* 6. Praha: Lidové Noviny, 2009. *Lingua Posnaniensis* LII:2 (2010), 119–122.

2011

P. Bortone, *Greek Prepositions from Antiquity to Present*. Oxford, 2010. *Journal of Historical Linguistics*, 2011, 293–298.

Z velkých kolektivních projektů, na nichž se Vít Bubeník podílí jednotlivými kapitolami nebo jako editor, je třeba jmenovat aspoň tři, které jsou *in statu nascendi*:

Kapitoly:

(A) “Phonology of Greek”, in: M. Fritz and J.S. Klein, eds. *Comparative Indo-European Linguistics*. Berlin: Mouton de Gruyter (forthcoming).

(B) “Origins of various forms of Koine: Achaean, Aeolic, Sicilian”; “Hellenistic Koine in contact with Ancient Greek dialects”; “Hellenistic Koine (Basic, Biblical, Egyptian and other variants)”, in: A. Bartoněk and Ch. Tzitzilis, eds. *Ancient Greek Dialects*. Thessaloniki (forthcoming).

Editor (+ 6 dalších koeditorů) *Encyclopedia of Ancient Greek Language and Linguistics*. Leiden: E.J.Brill (plánováno na 2013).

Poděkování:

Studie vznikla pod záštitou grantu P406/12/0655 Grantové agentury České republiky.

Václav Blažek

Ústav jazykovědy a baltistiky FF MU

<blazek@phil.muni.cz>

Za Zoe Hauptovou (1929–2012)

Sotva se uzdravila ze střední mozkové příhody, zesnula ve spánku v noci 23. ledna. České i světové filologii v ní odešla velká slavistka. Vystudovala svůj obor na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy mj. u B. Havránka, K. Horálka a J. Kurze a nástavbově v Jazykovědném ústavu Maďarské akademie věd v Budapešti u J. Kniezsi. Od r. 1952 byla pracovnící v Oddělení Staroslověnského slovníku Slovanského ústavu v Praze. Získala vědecké tituly PhDr. (1951) a Csc. (1958). Jistou dobu přednášela jako externí docentka paleoslovenistiku a srovnávací slovanskou jazykovědu na Pedagogické fakultě v Ústí n. L. a na Filozofické fakultě v Praze. Pro potřeby studentů se autorsky podílela ve spolupráci se mnou na zpracování Staroslověnské čítanky obsahující výběr originálních textů s jejich synoptickým překladem českým, zčásti též s jejich řeckou, latinskou nebo starohornoněmeckou předlohou. Vyšla ve dvou vydáních (1997 a 2002). Hauptová vybavila chrestomatii mj. užitečným a na základě obsáhlých kulturně historických vědomostí založeným slovníčkem některých pojmů středověkého písemnictví a reálií a přesným jazykovým slovníčkem stsl.-českým.

Badatelské úsilí Zoe Hauptové bylo orientováno k slovanské komparatistice, mj. též k problematice slovansko-maďarských jazykových vztahů, dále k dějinám slavistiky, ale zejména k paleoslovenistice. Publikovala z ní studie gramatické, lexikologické a textologické. Uveřejnila mj. pojednání o pramenech slovanského písma (1969) nebo přínosnou studii o csl. písemnictví v přemyslovských Čechách (1998); podílela se (spolu se Z. Ribarovou) na edici Grigorovičova parimejniku (1998) atp. Zcela mimořádný vědecký dosah měla však její účast na akademickém Slovníku jazyka staroslověnského I-IV (1966–1997), a to jak autorská, tak i redakční. Byla hlavní redaktorkou posledních dvou svazků tohoto lexikografického kompendia, které představuje jeden z nejvýznamnějších přínosů české vědy ke světové slavistice a humanitním vědám vůbec; oba dostaly svou definitivní tvář právě zásluhou jejich redakčních úprav a zásahů poslední ruky. Zoe Hauptová vyvíjela též rozsáhlou mezinárodní vědeckou spolupráci, intenzivně zejména se Staroslověnským institutem v Zagrebu. Za zásluhy o rozvoj slovanské filologie byla vyznamenána akademickou Medailí Josefa Dobrovského.

Náčrt vědeckého profilu zesnulé samého o sobě by však mohl být lidsky jen částečný, neúplný a torzální. Její osobnost jako celek byla totiž pozoruhodně mnohorozměrná. Část roku žila v Praze, obklopena její kulturou, knihami a intelektuály, menší část roku (a časově omezenější dobu) trávila na svém statečku v českém pohraničí, kde si pěstovala hlídacího psa, stýkala se s prostými lidmi a užívala si přírody. Snad se o ní ani příliš nevědělo, že byla aktivní členkou církve evangelické bratrské a že v ní dokonce byla činná jako laická kazatelka. Je mi to známo přímo od ní, protože jsme se několik desítek let stýkali nejen jako kolegové, ale v nesčetných besedách při víně nebo aspoň při kávě jako skuteční přátelé. Mohu proto na základě osobních zkušeností označit její nejnápadnější povahové vlastnosti. Byly to pracovitost, rozsáhlá věcná vzdělanost, široký kulturní rozhled, racionálně logický a nelitostně kritický přístup k lidem a ke světu, ve kterém žijeme, neutuchající smysl pro humor a břitká ironie a sebeironie. Zároveň se však vyznačovala poněkud nejspíš skrytou a trochu až neočekávanou lidskou vstřícností a sebeobětavostí. Ta mi vlastně pomohla svým způsobem zachránit život. Když jsem totiž před časem přiletěl do Prahy z Bulharska, kde jsem utrpěl neléčené těžké zranění páteře, Zoe mi přišla raději naproti na letiště ujistit se, zda něco nepotřebuji, než aby spěchala do svého akademického pracoviště, na které se po delší nepřítomnosti už moc těšila. To, že jsem svému úrazu nepodlehl, přičítám od té doby tomu, jak se mi obětavě věnovala, protáhla mě z letiště pražskými komunikacemi a pomohla mi dopravit se do Brna do rukou lékařů. Její křestní jméno má ostatně v řečtině význam život, takže není divu, že pro mne po tomto zážitku znamená více než jen nahodilou shodu verbálně gramatickou.

Radoslav Večerka

Simeon Romportl **(3. 2. 1931 – 17. 9. 2011)**

17. září loňského roku odešel originální brněnský jazykovědec Simeon Romportl. Romportl studoval češtinu a ruštinu, později angličtinu a norštinu na brněnské univerzitě. V roce 1968 získal doktorát na základě pozoruhodné monografie o gramatických kategoriích českého slovesa (*Struktura gramatické složky slovesných tvarů určitých v češtině*, Praha 1970). **Kdybych chtěl být pateťický**, řekl bych, že Romportl byl jednou z obětí železné opony mezi vědci ze střední a východní Evropy, kterým nebylo dopřáno rozvinout plně své vědecké kapacity. Z dlouhodobého hlediska viděno nebyl s komunisty hlavní problém represe, protože ty byly jen nástrojem, nýbrž destrukce společnosti a jejich struktur. Jednou z věcí, kterou se jim povedlo zdestruovat téměř dokonale, byla organizace univerzit a vědeckého bádání. Také proto, ačkoli bylo Romportlovi dovoleno učit